

Resultatrekneskap

Alle tall i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2018	2017
DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
Basisramme	2,3	6 527 579	6 326 487
Aktivitetsbasert inntekt	2,3	4 181 329	3 921 719
Anna driftsinntekt	2,3	882 137	871 301
Sum driftsinntekter		11 591 045	11 119 507
DRIFTSKOSTNADER			
Kjøp av helsetenester	4	366 884	348 208
Varekostnad	5	1 423 269	1 300 715
Lønn og andre personalkostnader	6,16	7 865 418	7 673 706
Ordinære avskrivninger	9	526 437	494 352
Andre driftskostnader	2,6,7,13	1 289 278	1 206 616
Sum driftskostnader		11 471 287	11 023 596
Resultat frå drifta		119 759	95 911
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter	8	10 855	6 971
Andre finanskostnader	8	19 772	15 138
Netto finansresultat		-8 917	-8 167
Resultat før skattekostnad		110 841	87 744
RESULTAT FOR ÅRET		110 841	87 744
OVERFØRINGAR:			
Overført annan egenkapital	15	110 841	87 744
Sum overføringer		110 841	87 744

Balanse

Alle tall i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2018	2017
EIGEDLAR			
Anleggsmidler			
<hr/>			
Varige driftsmidler	9		
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	9	7 401 263	7 268 698
Medisinskteknisk utstyr, inventar, transportmiddel o.l	9	1 010 947	997 822
Anlegg under utføring	9	915 363	809 703
Sum varige driftsmidler		9 327 572	9 076 223
<hr/>			
Finansielle anleggsmidler			
Investering i felleskontrollert verksemd og tilknyttta selskap	10	7 057	7 057
Investering i andre aksjar og partar	10	463 787	418 951
Andre finansielle anleggsmidler	11	3 000	3 000
Pensjonsmidlar	16	240 421	284 757
Sum finansielle anleggsmidler		714 265	713 766
<hr/>			
Sum anleggsmidler		10 041 837	9 789 988
<hr/>			
Omløpsmidlar			
Varer	12	10 545	10 660
Krav	13,23	1 229 042	1 011 933
Bankinnskot, kontantar og liknande	14	265 321	252 203
Sum omløpsmidlar		1 504 908	1 274 797
<hr/>			
SUM EIGEDLAR		11 546 745	11 064 785

Balanse

Alle tall i 1000 NOK

Helse Bergen HF

	Note	2018	2017
EIGENKAPITAL OG GJELD			
Eigenkapital			
Innskoten eigenkapital			
Føretakskapital	15	100	100
Annan innskoten eigenkapital	15	5 915 981	5 915 981
Sum innskoten eigenkapital	15	5 916 081	5 916 081
Opptent eigenkapital			
Annan eigenkapital	15	198 083	87 242
Sum opptent eigenkapital	15	198 083	87 242
Sum eigenkapital		6 114 165	6 003 323
Gjeld			
Avsettingar for forpliktingar			
Pensjonsforpliktingar	16	122 033	192 838
Andre avsettingar for forpliktingar	17	732 189	672 033
Sum avsettingar for forpliktingar		854 222	864 872
Anna langsiktig gjeld			
Langsiktig gjeld til føretak i samme konsern	18,23	2 362 289	2 056 587
Sum anna langsiktig gjeld		2 362 289	2 056 587
Sum langsiktige forpliktingar og anna langsiktig gjeld		3 216 511	2 921 459
Kortsiktig gjeld			
Skuldige offentlege avgifter		542 545	461 119
Anna kortsiktig gjeld	19,23	1 673 525	1 678 885
Sum kortsiktig gjeld		2 216 070	2 140 003
Sum gjeld		5 432 580	5 061 462
SUM EIGENKAPITAL OG GJELD		11 546 745	11 064 785

Bergen, 31.12.2018 / 21.03.2019
Styret for Helse Bergen HF

Svein Gjedrem
Styreleiar

Rolf Martin Tande

Signy Midtbø Riisnes
Nestleiar

Anne-Margrete Bollmann

Per Karlsen

Mona Haugland Hellesnes

Bjørn Østbø

Marianne Sæhle

Irene Hopsdal

Karen-Anne Stordalen

Geir Arne Sunde

Eivind Hansen
Administrerande direktør

Kontantstrømoppstilling

Helse Bergen HF

Alle tall i 1000 NOK

	2018	2017
Kontantstrømmer frå operasjonelle aktivitetar:		
Årsresultat	110 841	87 744
Tap/vinst ved sal av anleggsmidlar	-7 023	5 517
Ordinære avskrivningar	526 437	494 352
Endring i omløpsmidlar	-216 993	-557 560
Endring i kortsiktig gjeld	76 066	-301 020
Forskjell kostnadsført pensjon og inn-/utbetalingar i pensjonsordningar	-26 469	559 733
Inntektsført investeringstilskott	-49 711	-43 697
Netto kontantstrøm frå operasjonelle aktivitetar	413 148	245 069
Kontantstrøm frå investeringsaktiviteter:		
Innbetaling ved sal av varige driftsmidlar	10 110	12 595
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidlar	-780 873	-645 017
Utbetalinger ved kjøp av andre finansielle eiendeler	-44 835	-41 918
Netto kontantstrøm frå investeringsaktivitetar	-815 599	-674 340
Kontantstrømmar frå finansieringsaktivitetar:		
Innbetaling ved opptak av ny langs. gjeld	418 096	171 712
Utbetaling ved nedbetaling av langs.gjeld	-106 983	-90 186
Innbetaling av investeringstilskott	83 455	175 007
Endring andre langsiktige forpliktingar	21 000	20 000
Netto kontantstrøm frå finansieringsaktivitetar	415 568	276 534
Netto endring i likviditet	13 118	-152 736
Likvide midlar 01.01	252 203	404 939
Likvide midlar 31.12	265 321	252 203
Unyttå trekkramme per 31.12	233 500	176 500
Likviditetsreserve 31.12	498 821	428 703
Innvilga kredittramme 31.12	233 500	176 500

Note 1 Rekneskapsprinsipp

Generelt om rekneskapan

Rekneskapan for 2018 er sett opp i samsvar med Rekneskapslova av 1998, jf. Lov om helseføretak. Den er utarbeidd etter norske rekneskapsstandardar og retningsliner gjevne av eigar. Rekneskapan for året består av resultatrekneskap, balanse, kontantstraumoppstilling og noteopplysingar. Rekneskapan er bygd på grunnleggjande prinsipp for rekneskap i samsvar med god norsk rekneskapsskikk; transaksjonsprinsippet, oppteningsprinsippet, samanstillingsprinsippet, varsemdprinsippet, kongruensprinsippet, sikring, beste estimat, konsistent bruk av prinsipp og føresetnad om vidare drift. Ved utarbeidinga av rekneskapan må leiinga byggje på føresetnader og estimat som vil påverke rekneskapsførte verdiar av eigedelar, gjeld, inntekter og kostnader, samt noteopplysingar vedkommande forpliktingar med vilkår. Faktiske tal kan avvike frå dei opphavlege estimata.

Helse Bergen HF blei stifta 01.01.2002 etter lov om helseføretak. På same tida blei anleggsmidlar og forpliktingar netto kr 3.981.292 overført til Helse Bergen HF som eit tingsinnskot.

Som følge av at helseføretaka er non-profit-verksemder der eigar har stilt krav om resultatmessig balanse i drifta, men ikkje krav til avkastning på innskoten kapital, representerer bruksverdi verkeleg verdi for anleggsmidlane.

I opningsbalansen er bruksverdi sett til attkjøpsverdi redusert for slit og elde og justert for teknisk standard. Der det på overtakingstidspunktet var kjent at bygga ikkje ville bli tatt i bruk eller berre tatt i bruk for ein kortare periode, er verdien på opningsbalansen redusert. For bygg og tomter er denne verdien basert på takstar utarbeidd av uavhengige miljø hausten 2001.

Konsolidering

Helse Bergen HF går inn i konsernrekneskapan til Helse Vest og utarbeider ikkje eige konsernrekneskap. Konsernspissen Helse Vest RHF utarbeider den konsoliderte rekneskapan.

Grunnleggjande prinsipp - vurdering og klassifisering

Transaksjonar regnskapsførast til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter resultatførast når dei er opptente og kostnader samanstillast med opptente inntekter.

Prinsipp for inntektsføring

Driftsinntektene kan deles i tre: Fast grunnfinansiering (basis) frå eigar, aktivitetsbasert finansiering og andre driftsinntekter. Inntekter frå Helse- og omsorgsdepartementet som går via det regionale helseføretaket er bruttoførte i Helse Vest RHF.

Grunnfinansiering

Grunnfinansieringa utgjer basisramme drift. Grunnfinansieringa tildeles føretaka frå Helse Vest RHF som fast bevilning til drift og investering i føretaket. Grunnfinansieringa inntektsførast i det regnskapsåret midlane tildeles. Inntektsføring av basisramme gjennom året skjer i samsvar med aktivitet.

Aktivitetsbaserte inntekter

Aktivitetsbaserte inntekter består av ISF-refusjon (ISF = innsattsstyrt finansiering), polikliniske inntekter (refusjon frå Helfo og eigenandelar), gjestepasientinntekter, inntekter frå sjølvbetalande pasientar og sal av laboratorie- og røntgentenester. Inntektsføringa skjer i den perioden aktiviteten er utført.

Inntekter vedkommande pasientar busett i andre regionar som er behandla i helseføretaket er ført i rekneskapan som gjestepasientinntekter. Inntekter vedkommande eigne pasientar behandla i andre regionar er ført som ISF-refusjon.

Andre inntekter

Øymerka tilskot blir inntektsførte i takt med bruk av midlane. Tilskot til investeringar blir inntektsførte i same periode som avskrivningane på dei aktuelle investeringane.

Gåver vert brukt i samsvar med dei vilkåra eller ynskje givar har for bruk av midlane. Dersom givar har vilkår eller ynskje om at gåva skal brukast til konkrete aktivitetar, prosjekt eller investeringar, klassifiserast ho som tilskot og regnskapsførast etter reglane for øymerka tilskot.

Sal av varer blir inntektsført ved levering. Tenester blir inntektsførte i den perioden dei blir utførte.

Kostnadsføringstidspunkt samanstilling

Utgifter blir samanstillt med og kostnadsførast samtidig med inntektsføring av dei inntekter utgiftene kan knytast til. Utgifter som ikkje kan knytast direkte til inntekter, kostnadsførast når dei vert pådregne.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld omfattar poster som forfell til betaling innan eit år etter anskaffingstidspunktet, og dessutan poster som knytter seg til varekrinsløpet. Andre poster er klassifiserte som anleggsmidlar/langsiktig gjeld.

Omløpsmidlar er vurderte til lågaste av kostpris og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld blir balanseført til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Vurdering av anleggsmidlar skjer til kostpris. Anleggsmidlar som har avgrensa økonomisk levetid skal avskrivast etter ein plan. Anleggsmidlar vert nedskrivne til verkeleg bruksverdi ved verdifall som ikkje må ventast å vere forbigåande. Nedskrivinga blir reversert i den grad grunnlaget for nedskrivinga ikkje lenger er til stades. Langsiktig gjeld blir balanseført til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Første års avdrag på langsiktig gjeld visast som langsiktig gjeld.

Immaterielle eigedelar

Utgifter til forskning og utvikling er kostnadsførte, då samanhangen mellom utgifter til forskning og utvikling og tilhøyrande framtidige inntekter er uklar. I særskilde høve vil eiga forskning og utvikling kunne medføre at det blir framkalla ein eigen godtgjørt og vesentleg kontantstraum. Om slike kontantstraumar kan forventast, blir slik forskning og utvikling aktivert.

Utgifter til andre immaterielle eigedelar er balanseførte i den utstrekning kriteria for balanseføring er oppfylt, det vil seie at det forventast at dei vil gje framtidige inntekter eller vesentlege reduksjonar i framtidige kostnader. Dette gjeld i hovudsak utgifter til lisensar og programvare. Immaterielle eigedelar som er balanseførte avskrivast lineært over forventa økonomisk levetid frå det tidspunktet eigedelen blir teken i bruk.

Varige driftsmidlar

Varige driftsmidlar omfattar eigedom, anlegg og utstyr som er rekna for bruk i produksjon, levering av varer eller administrative føremål og som har varig levetid. Desse balanseførast til kost fråtrekt eventuelle akkumulerte av- og nedskrivingar.

Driftsmidlar reknast som varige dersom dei har ei økonomisk levetid på over 3 år, samt ein kostpris på over kr 100 000.

Varige driftsmidlar avskrivast hovudsakleg lineært over økonomisk levetid frå det tidspunktet driftsmidlane blir teke i bruk. Det vert teke omsyn til utrangingsverdi når avskrivingsplanane vert fastsette. Dersom det finnest indikasjonar på at driftsmidlar har falle i verdi, blir driftsmidlane nedskrivne til den verdien som kan attvinnast dersom denne er lågare enn regnskapsført verdi.

Tomter avskrivast ikkje då ein antar at dei ikkje har ei avgrensa levetid.

Investeringar i nybygg vert balanseførte etter kvart som kostnadene vert pådregne. Ved dekomponering av balanseførte kostnader til nybygg vert reelle kostnader for dei ulike bygningsdelane lagt til grunn. Finansieringsutgifter ved tilverking av egne driftsmidlar balanseføres.

Påkostnader eller betringar blir lagde til driftsmidlets kostpris og avskrivne i takt med driftsmidlet, mens utgifter til vedlikehald og reparasjonar blir kostnadsførte etter kvart som dei kjem på.

Ved sal og utrangering av anleggsmidlar blir vinning ført under andre driftsinntekter og tap under andre driftskostnader.

Felleskontrollert føretak

Som felleskontrollert føretak reknast føretak kor deltakarane saman har felles kontroll. Ingen deltakar aleine har bestemmande innflytelse, men saman har ein bestemmande innflytelse. Samarbeidet må være regulert i ei samarbeidsavtale som heimlar felles kontroll, og deltaking må ikkje være mellombels.

Tilknytt føretak

Med tilknytt føretak meiner ein føretak kor investor har betydeleg påverknad utan at det føreligg konsernforhold eller felles kontrollert verksemd. Med betydeleg påverknad meiner ein normalt verksemd der føretaket eig mellom 20 og 50 prosent.

Slike føretak blir vurdert etter kostmetoden i selskapsrekneskapan. Dette inneber at verksemda er vurdert til innkjøpskost for aksjane med mindre det har vore nødvendig med nedskriving. Det er gjort nedskriving til verkeleg verdi når verdifall har årsaker som ikkje blir vurderte som forbigåande, og det må sjåast naudsynt etter god rekneskapskikk. Nedskrivingar er førte attende når grunnlaget for nedskriving ikkje lenger er til stades.

Utbytte og andre utdelingar er inntektsførte same år som dei er avsette i det tilknytte føretaket. Dersom utbyttet overstig det tilbakehaldne resultatet etter kjøpet, representerer den overskytande delen tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingane er trekte frå verdien på investeringa i balansen.

I konsernrekneskapen vert tilknytte føretak vurdert etter eigenkapitalmetoden.

Eigenkapitalinnskott i KLP

Eigenkapitalinnskott i KLP er separate finansielle egedelar og blir vurderte til kostpris, men blir nedskrivne til verkeleg verdi ved verdifall som ikkje må ventast å vera forbigåande.

Pensjonar

Pensjonsordninga er behandla i rekneskapen etter Norsk Rekneskapsstandard, NRS 6 Pensjonskostnader. Føretaksgruppa følgjer oppdatert rettleiing om pensjonsføresetnader frå Norsk Regnskapsstiftelse justert for føretaksspesifikke forhold. Parameter som er nytta går fram av note om pensjonar. Helseregionenes pensjonsordningar, medrekna AFP, er å rekne som ytingsbaserte planar.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktingar blir utrekna etter lineær opptening basert på føresetnadar om diskonteringsrente, framtidig regulering av lønn, pensjonar og ytingar frå folketrygda, framtidig avkastning på pensjonsmidlane og føresetnader frå aktuaren om dødelegheit, frivillig avgang osv.

Pensjonsmidlane er vurderte til verkeleg verdi. Netto pensjonsforplikting består av brutto pensjonsforplikting fråtrekt verkeleg verdi av pensjonsmidlane. Netto pensjonsforplikting balanseførast som avsetning for forpliktingar, mens overfinansiert pensjonsordning er klassifisert som langsiktig fordringar i balansen. Arbeidsgivaravgift er lagt til for begge ordningane.

Endringar i forpliktinga som kjem av endringar i pensjonsplanar bli fordelte over antatt gjennomsnittleg attverande oppteningstid. Endringar i pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar som kjem av endringar i og avvik mot føresetnadene i utrekningane (estimatendringar) er fordelte over antatt gjennomsnittleg attverande oppteningstid for den del av avvika som overstig 10 prosent av det høgaste av brutto pensjonsforpliktingar og pensjonsmidlar (korridor). Antatt gjennomsnittleg attverande oppteningstid er sett til 12 år.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og sosiale kostnader, og utgjer summen av periodens pensjonsopptening, rentekostnad på berekna pensjonsforplikting, forventta avkastning av pensjonsmidlane, resultatført verknad av endringar i estimat og pensjonsplanar, resultatført verknad av avvik mellom faktisk og forventta avkastning, samt periodisert arbeidsgivaravgift.

Usikkerheita er i stor grad knytt til bruttoforplikting og ikkje til den nettoforplikting som framkjem i balansen. Estimatendringar som fylgje av endring i nemnte parameter vil i stor utstrekking periodiserast over gjennomsnittleg attverande oppteningstid og ikkje straks belaste resultatregnskapet slik som andre estimatendringar.

Arbeidstakars del av pensjonspremien er kome til frådrag i lønnskostnaden.

Varelager

Lager av innkjøpte varer er verdsett til lågaste av innkjøpskost etter FIFO- prinsippet og verkeleg verdi. Om det av systemårsaker har vore umogeleg å nytte FIFO-prinsippet, er gjennomsnittsprisen lagd til grunn. Nedskrivning for pårekleleg ukurans er gjort i samsvar med god rekneskapskikk.

Krav

Kundekrav og andre krav er førte i balansen til pålydande etter frådrag for avsetning til venta tap. Avsetning til tap kjem fram etter ei konkret vurdering av enkeltkrav og av dei samla krava. Det er i tillegg gjort sjablongmessig avsetning for dei krava det ikkje er gjort konkret avsetning for. Den sjablongmessige avsettinga er gjort på grunnlag av aldersfordeling av fordringsmassen.

Uvisse forpliktingar

Om det er meir sannsynleg enn ikkje at ei forplikting vil kome til oppgjer, og verdien kan bereknast påliteleg, blir det avsett for den uvisse forpliktinga etter beste estimat.

Segment

Inndelinga i segment bygger på interne styrings- og rapporteringsføremål i føretaket. Det blir presentert tal for verksemdsområda. Tala er avstemt mot årsresultat- og balanse i føretaket. Ein har i tillegg klassifisert inntektene etter geografi med utgangspunkt i bustaden til pasientane.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillinga er utarbeidd etter den indirekte metoden. Dette inneber at ein i analysen tek utgangspunkt i årsresultatet for føretaket for å kunne presentere kontantstraumar tilførte frå høvesvis ordinær drift, investeringsverksemd og finansieringsverksemd.

Konsernkontoordning

Det er etablert konsernkontoordning i SR-bank. Innskot og gjeld innanfor denne ordninga er i rekneskapen for føretaket klassifisert som kortsiktig krav/gjeld til Helse Vest RHF.

Valuta

Pengepostar i utanlandsk valuta er vurderte etter kursen ved utgangen av rekneskapsperioden.

Endringar i rekneskapsprinsipp og feil

Verknad av endringar i rekneskapsprinsipp og korrigeringar av vesentlege feil i tidlegare års rekneskap blir førte direkte mot eigenkapitalen og samanlikningstal er endra.

Samanlikningstal for førre året

Der ny klassifisering er meir korrekt, er samanlikningstal endra tilsvarende.

Skatt

Helseføretaket er ikkje skattepliktig etter statsføretakslova.

Note 2 Rapportering frå verksemda

Heile 1000 kroner

Driftsinntekter for kvart verksemdsområde

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Somatikk	9 375 322	9 018 646
Psykisk helsevern VOP	1 154 336	1 138 147
Psykisk helsevern BUP	311 938	277 342
Tverrfagleg spesialisert behandling for rusmisbruk	277 892	249 191
Anna	471 558	436 182
Sum	11 591 045	11 119 507

Driftskostnader for kvart verksemdsområde

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Somatikk	8 768 094	8 439 875
Psykisk helsevern VOP	1 418 270	1 379 486
Psykisk helsevern BUP	375 423	342 148
Tverrfagleg spesialisert behandling for rusmisbruk	356 159	340 447
Anna	553 340	521 640
Sum	11 471 287	11 023 596

Verksemdsområde kalla «Anna» omfattar i hovudsak kostnader og inntekter knytt til ambulansse, pasienttransport, samt kostnader og inntekter som ikkje er del av spesialisthelsetenesta.

Driftsinntekter fordelt på geografi

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Helse Vest sitt opptaksområde	11 327 743	10 885 481
Resten av landet	216 392	190 736
Utlandet	46 910	43 290
Sum	11 591 045	11 119 507

Note 3 Driftsinntekter*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Basisramme		
Basisramme	6 527 579	6 326 487
Aktivitetsbasert inntekt		
Behandling av egne pasientar i eigen region	3 090 724	2 902 142
Behandling av egne pasientar i andre regionar	85 273	67 179
Behandling av andre sine pasientar i egen region	216 392	190 736
Poliklinikkinnntekter	619 764	592 629
Anna aktivitetsbasert inntekt	169 175	169 034
Anna driftsinntekt		
Kvalitetsbasert finansiering	54 469	55 202
Øyremerka tilskot til "Raskare tilbake"	-110	17 392
Øyremerka tilskot til andre føremål	270 850	287 795
Investeringsstilskot ført til inntekt	49 711	43 697
Andre driftsinntekter	507 218	467 215
Sum	11 591 045	11 119 507

Inntekter kalla «Behandling av egne pasientar i eigen region» og «Behandling av egne pasientar i andre regionar» består av ISF-refusjonar.

Aktivitetstal*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Aktivitetstal somatikk		
Talet på DRG-poeng iht Sørge-for-ansvaret	136 532	131 771
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	140 895	136 579
Talet på polikliniske konsultasjonar	519 081	477 659
Aktivitetstal psykisk helsevern for barn og unge		
Talet på utskrivne pasientar frå døgnbehandling	372	354
Talet på polikliniske konsultasjonar	60 603	59 803
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	20 261	18 875
Aktivitetstal psykisk helsevern for vaksne		
Talet på utskrivne pasientar frå døgnbehandling	2 782	2 749
Talet på polikliniske konsultasjonar	91 885	87 493
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	14 818	13 651
Aktivitetstal tverrfagleg spes. rusbehandling		
Talet på utskrivne pasientar frå døgnbehandling	491	374
Talet på polikliniske konsultasjonar	62 143	57 520
Talet på DRG-poeng iht eigaransvaret	9 011	9 310

Aktivitetstala inkluderer ikkje aktivitet finansiert av «Raskare tilbake» - ordninga og eventuelle andre øyremerka midlar/særskilt finansiering.

Note 4 Kjøp av helsetenester*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar somatikk	192 065	155 132
Kjøp frå private helseinstitusjonar somatikk	2 276	2 251
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar psykiatri	23 761	19 682
Kjøp frå private helseinstitusjonar psykiatri	-110	702
Kjøp frå offentlege helseinstitusjonar rus	13 445	24 919
Kjøp frå utlandet	660	713
Sum gjestepasientkostnader	232 097	203 399
Innleie av helsepersonell frå vikarbyrå	23 321	19 926
Kjøp av andre ambulansetenester	11 124	10 940
Andre kjøp av helsetenester (inkl. avtalespesialistar)	100 341	113 943
Sum kjøp av andre helsetenester	134 787	144 809
Sum kjøp av helsetenester	366 884	348 208

Note 5 Varekostnader*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Legemiddel	690 191	602 992
Medisinske forbruksvarer	637 826	603 934
Andre varekostnader til eige bruk	95 135	93 690
Innkjøpte varer for videresal	118	98
Sum varekostnader	1 423 269	1 300 715

Note 6 Lønn og andre godtgjersler

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Lønnskostnader	5 892 198	5 643 444
Arbeidsgivaravgift	830 018	789 435
Pensjonskostnader inkl. arbeidsgivaravgift	1 075 329	1 163 876
Andre ytingar	91 389	95 573
- Balanseførte lønnskostnader egne tilsette	-23 516	-18 622
Sum lønn og personalkostnader	7 865 418	7 673 706

Gjennomsnittleg tal på tilsette	12 316	12 283
Gjennomsnittleg tal på årsverk	10 139	10 056

	2018	2017
Godtgjersle til styret	1 437	1 271
Av dette godtgjersle til styreleiar	229	220

Godtgjersle til medlem av styret							Ytingar frå andre foretak i Helse Vest	
Namn	Tittel	Styre-honorar	Lønn	Anna godtgjersle	Sum	Teneste-periode	Honorar/lønn	Anna godtgjersle
Svein Gjedrem	Leiar	229.167			229.167	0101-3112		
Signy Midtbø Riisnes	Nestleiar	161.667			161.667	0101-3112		
Ivar Eriksen	Styre-medlem					0101-2102	1.499.126	14.132
Per Karlsen	Styre-medlem					2102-3112	1.499.126	14.465
Rolf Martin Tande	Styre-medlem	114.157			114.157	2102.-3112		
Anne-Margrete Bollmann	Styre-medlem	133.000			133.000	0101-3112		
Mona Haugland Hellesnes	Styre-medlem	133.000		341	133.341	0101-3112		
Bjørn Østbø	Styre-medlem	133.000		24	133.024	0101-3112		
Arvid Langeland	Styre-medlem	133.143	568.607	430	702.180	0101-3112		
Irene Hopsdal	Styre-medlem	133.143	495.845	4.830	633.817	0101-3112		
Karen-Anne Stordalen	Styre-medlem	133.143	607.470	564	741.176	0101-3112		
Geir Arne Sunde	Styre-medlem	133.143	1.612.153	4.831	1.750.127	0101-3112		
Marianne Sæhle	Styre-medlem					Fra mars 2019		
Sum		1.436.563	3.284.075	11.020	4.731.658		2.998.252	28.597

Det er ikkje gjeve lån eller garantiar til styreleiar eller andre medlemmer av styret i Helse Bergen HF.

Lønn og anna godtgjersle til leiande personell							Lønn frå andre føretak i Helse Vest jf lønns- og trekkoppgåve for 2018	
Namn	Tittel	Lønn	Pensjon	Anna godtgjersle	Sum	Tenesteperiode 1)	Lønn	Pensjon og anna godtgjersle
Eivind Hansen	Adm. direktør	1.887.314	280.225	5.381	2.172.920	0101-3112		
Anne Sissel Faugstad	Viseadm. Direktør	1.145.893	190.363	5.703	1.341.959	0101-3108		
Clara Gjesdal	Viseadm. Direktør	1.473.381	209.516	4.831	1.687.728	0101-3112		
Randi-Luise Møgster	Viseadm. Direktør	1.371.154	215.190	4.922	1.591.266	0109-3112		
Askjell Utaaker	Divisjonsdir.	1.194.112	249.868	8.216	1.452.196	0101-3112		
Erik Vigander	Kommunikasjonsdir.	1.045.830	356.483	5.074	1.407.387	0101-3112		
Hanne Klausen	Klinikkdir.	1.623.422	229.488	5.999	1.858.909	0101-3112		
Hans Olav Instefjord	Divisjonsdir.	1.303.174	290.736	4.830	1.1598.740	0101-3112		
John-Helge Heimdal	Klinikkdir.	1.470.528	201.328	4.830	1.676.686	0101-3112		
Kristin Pundsnes	Økonomi-og finansdir.	1.273.764	219.389	5.013	1.498.166	0101-3112		
Lars Birger Nesje	Avdelingsdir.	1.250.770	226.579	4.868	1.482.217	0101-1409		
Solveig Hansen	Fungerende avd.leder	922.605	187.091	4.831	1.114.527	1409-3112		
Lasse Hatletvedt	Seksjonsleder	877.096	214.763	5.114	1.096.973	0101-3112		
Odd Andrew Storetvedt	Personal- og org.dir.	1.365.505	281.603	4.870	1.651.979	0101-3112		
Alf Henrik Andreassen	Avdelingdir.	1.337.473	179.367	5.106	1.521.946	0101-3112		
Anne Taule	Klinikkdir.	1.360.738	214.134	5.071	1.579.943	0101-3112		
Aslak Aslaksen	Avdelingsdir.	1.347.964	213.229	4.965	1.566.158	0101-31.12		
Britt Skadberg	Klinikkdir	1.325.355	257.566	4.830	1.587.751	0101-3112		
Else-Marie Løberg	Avdelingsdir	1.355.016	286.321	9.450	1.650.787	0101-3112		
Evelyn Neppelberg	Klinikkdir.	1.242.705	244.156	4.831	1.491.692	0101-3112		
Gunnar Mellgren	Klinikkdir	1.505.084	204.600	5.905	1.715.589	0101-3112		
Håkon Nordli	Klinikkdir.	1.083.196	221.653	3.857	1.308.706	0101-1505		
Ole Bjørn Tysnes	Fung. Klinikkdir.	1.321.100	238.855	5.022	1.564.977	1505-3112		
Rupavathana Mahesparan	Fung. Klinikkdir.	1.739.589	216.737	4.995	1.961.321	1505-3112		
Jon Wigum Dahl	Avdelingsdir.	841.944	189.967	5.472	1.037.383	0101-3112		
Kahtan Al-Azawy	Avdelingsdir.	1.237.501	187.243	4.831	1.429.575	0101-3112		
Kirsten Irene Stordal	Avdelingsdir.	1.306.577	248.195	4.830	1.559.602	0101-3112		
Kjell Matre	Avdelingdir.	1.786.635	174.047	5.406	1.966.088	0101-3112		
Kjell Vikenes	Avdelingsdir.	1.453.694	238.331	4.831	1.696.856	0101-3112		
Kjersti Agnete Erdal	Klinikkdir.	1.260.423	242.266	5.532	1.508.221	0101-3112		

Lisbeth Rustad	Avdelingsdir.	1.009.039	184.014	6.750	1.199.803	0101-3112		
Marit Grønning	Avdelingsdir.	1.097.955	212.738	4.831	1.315.524	0101-3112		
Olav Mella	Avdelingsdir.	1.354.491	159.999	526	1.515.016	0101-3112		
Rolf Abrahamsen	Direktør	837.469	158.030	5.836	1.001.335	0101-3105		
Susanne Albrechtsen	Klinikkdirektør	1.470.990	232.348	5.201	1.708.539	0101-3112		
Marta Ebbing	FOU Direktør	221.667	269.412	39	491.118	0111-3112		
Olav Lødemel	Direktør	1.719.715	228.475	5.446	1.953.637	0109-3112		

1) Tenestetid/-periode er perioden i rekneskapsåret vedkommende har vore deltakar i føretaket si leiargruppe.

Det er ikkje gjeve lån eller garantiar til administrerande direktør eller nok andre i leiargruppa i Helse Bergen HF.

Sluttvederlag

Det er inngått avtale med administrerande direktør om inntil 12 månaders etterlønn dersom ha blir sagt opp eller sjølv seier opp etter oppmoding frå styret eller leiar for styret.

Avtala gjeld ikkje om det ligg føre grovt pliktbrøt eller vesentleg mislighald av arbeidsavtala.

Rett til etterlønn fell bort om han tiltrer anna stilling i eller utanføre helseføretaket eller mottar inntekt frå eigen næringsverksemd.

Erklæring om fastsetjing av lønn og godtgjersle

Helse Bergen HF definerer personer i stillingane administrerande direktør, fagdirektør, eigardirektør, kommunikasjonsdirektør, økonomi- og finansdirektør og personal- og organisasjonsdirektør som leiande personell.

Helse Bergen HF følgjer «Retningslinjer for tilsetjingsvilkår for leiarar i statlege føretak og selskap med statlig eiarandel», kor hovudprinsippet er at leiarlønningane i føretaka skal være konkurransedyktig, men ikkje lønnsleiande samanlikna med tilsvarande føretak. Føretaket skal bidra til moderasjon i leiarlønningane.

Utgreiing leiarlønns politikken i 2018

Lønn og godtgjersle til administrerande direktør er behandla og fastsett av styret i styresak 111/18 A. Lønn og godtgjersle for anna leiande tilsette er fastsett administrativt. Helse Bergen HF har lagt til grunn retningslinjer fastsett i føretaksmøte.

Lønn til medlem i leiargruppa blei i 2018 justert slik:

Namn	Tittel	Ny lønn	Gammal lønn	Auke i prosent
Eivind Hansen	Adm. direktør	1.832.500	1.782.600	2,8%
Randi-Luise Møgster	Viseadm. direktør	1.430.000		
Clara Gjesdal	Viseadm. direktør	1.476.800	1.430.700	3,2%
Alf Henrik Andreassen	Avdelingsdir.	1.340.700	1.298.400	3,3%
Askjell Utaaker	Divisjonsdir.	1.214.800	1.166.300	4,2%
Kristin Pundsnes	Økonomi-og finansdir.	1.277.000	1.236.500	3,3%
Lasse Hatletvedt	Seksjonsleder	878.800	852.500	3,1%
Hanne Klausen	Klinikkdir.	1.647.300	1.601.300	2,9%
Hans Olav Instefjord	Divisjonsdir.	1.324.200	1.277.500	3,7%
Marta Ebbing	FOU-direktør	1.330.000		
Erik Vigander	Kommunikasjonsdir.	1.132.600	1.100.000	3,0%
Odd Andrew Storetvedt	Personaldirektør	1.366.700	1.328.500	2,9%
Anne Taule	Klinikkdir.	1.361.900	1.323.900	2,9%

Aslak Aslaksen	Avdelingsdir.	1.362.500	1.324.400	2,9%
Britt Skadberg	Klinikkdir	1.344.600	1.302.200	3,3%
Else-Marie Løberg	Avdelingsdir	1.356.200	1.318.300	2,9%
Evelyn Neppelberg	Klinikkdir	1.245.600	1.205.900	3,3%
Gunnar Mellgren	Klinikkdir.	1.506.400	1.464.300	2,9%
John-Helge Heimdal	Klinikkdir.	1.471.800	1.430.700	2,9%
Jon Wigum Dahl	Avdelingsdir.	858.200	809.900	6,0%
Kahtan Al-Azawy	Avdelingsdir.	1.240.800	1.201.300	3,3%
Kjell Matre	Klinikkdir.	1.534.900	1.492.000	2,9%
Kjell Vikenes	Avdelingsdir.	1.473.700	1.432.500	2,9%
Kjersti Agnete Erdal	Klinikkdir.	1.261.500	1.226.300	2,9%
Lisbeth Rustad	Direktør	1.018.900	990.400	2,9%
Olav Mella	Avdelingsdir.	1.376.600	1.328.400	3,6%
Kirsten Irene Stordal	Avdelingsdir	1.307.700	1.271.200	2,9%
Marit Grønning	Avdelingsdir.	1.112.000	1.076.100	3,3%
Susanne Albrechtsen	Klinikkdirektør	1.471.800	1.430.700	2,9%
Solveig Hansen	Funk. Avd.leder	1.100.000		
Ole-Bjørn Tysnes	Fung. klinikkdirektør	1.308.600		
Rupavathana Mahesparan	Fung. klinikkdirektør	836.700		

I tillegg til lønn har medlemmane i leiargruppa fri bruk av mobiltelefon og mogeligheit for dekning av internett og avis. Lønnsjusteringane er gjennomført etter andre lønnsjusteringar i helseregionen, men er gjort gjeldande for heile 2018 for administrerande direktør og frå 01.05.2018 for resten av leiargruppa.

Retningslinjer for 2019

Til grunn for Helse Bergen HF sine retningslinjer for tilsetjingsvilkår for leiarar i statlege føretak og selskap, fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet med verknad frå 13.2.2015. Retningslinjene erstattar retningslinjene fastsett av Regjeringa Stoltenberg II 31.3.2011. Hovudprinsippet om at leiarlønningane i føretaket skal vere konkurransedyktige, men ikkje lønnsleiande er vidareført. Staten som eigar har lagt vekt på at det skal vera moderasjon. Retningslinjene har ikkje tilbakeverkande kraft. Eigar v/Helse- og omsorgsdepartementet presiserer at retningslinjene skal følgjast, og at styret og administrerande direktør ikkje har høve til å inngå avtaler utover retningslinjene sine rammer.

Fastsetting av basislønn

Ved fastsetting av basislønn skal følgjande kriterier leggjast til grunn:

- Lønnsutviklinga i føretaksgruppa Helse Vest generelt
- Lønnsutviklinga i samanliknande stillingar
- Resultatvurderingar i høve til dei mål og krav styret har sett

Dette inneber at årlege justeringar av leiarlønningane ikkje skal skje før dei årlege tariffoppgjera i spesialisthelsetenesta er avslutta. Lønnsjusteringane gjeld frå 1. januar 2019 for administrerande direktør og frå 01.05.2019 for resten av leiargruppa.

Naturalytingar

Ytingane blir vurdert i høve til kva trong leiar har for å fungera i stillinga, likevel avgrensa til:

- Mobiltelefonordning i tråd med kva som er fastsett i føretaket
- Alminnelege forsikringsordningar i høve til lov og avtalar
- Eventuelt avisabonnement

Pensjonsordningar

Leiande tilsette skal vere omfatta av offentleg tenestepensjon på lik linje med andre tilsette sine vilkår. Det vil seie gjennom ordinær ordning i KLP. Det er ikkje høve til å inngå avtale om pensjon utover ordinære vilkår gjennom KLP.

Sluttvederlag

Ved fastsetting av sluttvederlag gjeld følgende prinsipp:

- Det kan ikkje avtalast sluttavtale for andre leiande tilsette enn administrerande direktør. Avtale om sluttvederlag krev at administrerande direktør fråskriv seg fastsetjing om oppseiingsvern i arbeidsmiljølova. Sluttvederlag skal ikkje nyttast når leiaren har teke initiativ til oppseiinga.
- For andre leiande tilsette kan det avtalast forhandsavtale om rimelig sluttvederlag som får verknad dersom leiande tilsett ikkje motseier seg oppseiinga. Slik avtale kan inngåast i tilknytning til oppseiinga.
- Sluttvederlag og lønn i oppseiingstida skal i sum ikkje overstige 12 månader og til frådrag i sluttvederlaget kjem andre inntekter opptent i perioden.

Variable godtgjeringar eller særskilte ytingar som kjem i tillegg til basislønn

Det blir ikkje gitt variable tillegg til leiande tilsette i Helse Bergen HF.

Andre høve

Personar i leinga skal ikkje ha særskilt godtgjersle for styreverv i andre føretak i same føretaksgruppe.

Godtgjersle til revisor

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Revisjon etter lova	500	420
Utvida revisjon	50	32
Andre oppgåver som vedkjem attestasjonar	134	149
Andre tenester utanfor revisjon	38	0
Sum honorar til revisor	722	601

Honorar til revisor i høve til inngått avtale: **480** **480**

Honorar er oppgitt eksklusiv meirverdiavgift.

Note 7 Andre driftskostnader

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Transport av pasientar	141 813	153 861
Kostnader lokale inkl. energi og brensel	240 457	212 019
Kjøp og leige av medisinskteknisk utstyr, mv	82 343	81 266
Reparasjon, vedlikehald og service	137 477	145 900
Konsulenttenester	57 531	72 631
Anna ekstern teneste	467 792	407 036
Kontor- og kommunikasjonskostnader	43 203	44 889
Kostnader i samband med transportmiddel	11 863	11 534
Reisekostnader	54 872	53 063
Forsikringskostnader	5 265	6 070
Pasientskadeerstatning	2 443	2 707
Andre driftskostnader	44 218	15 641
Sum andre driftskostnader	1 289 278	1 206 616

Note 8 Finansposter

	2018	2017
Andre renteinntekter	9 934	6 615
Andre finansinntekter	921	356
Sum finansinntekter	10 855	6 971
Interne rentekostnader i føretaksgruppa	18 618	14 091
Andre rentekostnader	152	15
Andre finanskostnader	1 002	1 033
Sum finanskostnader	19 772	15 138

Note 9 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler:

Heile 1000 kroner

	Tomter og bustader	Bygninger	Anlegg under utføring	Medisinsk-teknisk utstyr	Transport-middel, inv. og utstyr	Sum
Kostpris 01.01	302 985	11 254 898	809 703	1 593 517	336 450	14 297 552
Tilgang i året	563	31 596	545 360	156 724	46 630	780 873
Tilgang verksemdoverføring						
Avgang i året	-1 095	-2 126		-132 327	-16 733	-152 282
Frå anlegg til utføring	0	419.700	-439.700	20.000		0
Kostpris 31.12	302 452	11 704 068	915 363	1 637 914	366 346	14 926 144
Akk. avskrivningar 31.12		4 605 258		821 321	171 992	5 598 571
Akk. nedskrivningar 31.12						
Balanseført verdi 31.12	302 452	7 098 810	915 363	816 593	194 354	9 327 572
Ordinære avskrivningar i året		318 332		170 906	37 199	526 437
Nedskrivningar i året						
Balanseførte lånekostnader		4 096				4 096
Levetider		15-60 år		7-12 år	3-17 år	
Avskrivningsplan		Lineære		Lineære	Lineære	

Langsiktige byggeprosjekt

Heile 1000 kroner

Investeringsprosjekt	Akk. rekn. per 31.12 i år	Akk rekn. per 31.12 i fjor	Tot.kostn. ramme	Prognose sluttsum	Avvik fra budsjett	Planlagt ferdigstilt
Sentralblokka	58 257	25 448	500 000	500 000	0	2020
BUSP trinn 2	718 912	342 107	3 387 000	3 387 000	0	2022
	777 169	367 555	3 887 000	3 887 000	0	

Note 10 Eigardeler i tilknytte selskap og andre aksjar/partar

Aksjar og partar i tilknytte selskap

Heile 1000 kroner

	Kostpris ved kjøp	Balanseført eigen-kapital på kjøps-tidspunkt	Balanseført verdi 01.01	Balanseført verdi 31.12	Andre endringar i året	Resultat i 2017	Ned-skriving i året
Innovest AS, 50%, Bergen	7 900	0	6 000	6 000		-2 236	0
BTO AS, 33,43%, Bergen	1 057	9 018	1 057	1 057		446	0
	8 957	9 018	7 057	7 057	0	-1 790	0

Investeringar i aksjar og partar

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Sum eigedelar i tilknytte selskap	7 057	7 057
Sum investeringar i FKV og TS	7 057	7 057
Eigenkapitalinnskot i KLP	463 787	418 951
Sum investeringar i andre aksjar og partar	463 787	418 951

KLP, som er eit gjensidig selskap, har dekkja behovet for eigenkapital gjennom innskot frå kundane. I tillegg til dette kapitalinnskotet er det bygd opp eit eigenkapitalfond i selskapet for kvar kunde. Dette fondet består av opptent eigenkapital. Det samla eigenkapitalinnskotet i KLP kan endrast noko frå år til anna sjølv om det korkje er tapt eigenkapital eller innbetalt nye innskot. Om ein kunde flyttar pensjonsordninga si frå KLP til ein annan pensjonsinnretning vil kunden sin del av eigenkapitalinnskotet bli betalt attende. Dette er den einaste situasjonen der kunden faktisk kan disponera eigenkapitalinnskotet sitt.

Note 11 Andre finansielle eigedelar

Heile 1000 kroner

	2018	2017
Andre langsiktige lån og krav	3 000	3 000
Sum andre finansielle eigedelar	3 000	3 000

Note 12 Varelager*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Varer for videresal:		
Råvarer	6 465	6 414
Sum varer for videresal	6 465	6 414
Varelager til eige bruk	4 080	4 247
Sum varelager	10 545	10 660
Kostpris lager	10 545	10 660
Bokført verdi 31.12	10 545	10 660

Note 13 Kundekrav og andre krav*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Kundekrav	106 364	103 074
Konsernkonto	606 008	405 660
Krav på føretak i føretaksgruppa	378 161	342 546
Oppsamla inntekter	22 974	40 562
Andre kortsiktige krav	115 534	120 091
Sum krav	1 229 042	1 011 933
Endring i avsetting tap på kundekrav:		
Avsetting for tap på kundekrav per 1.1	11 969	21 000
Endring i året i avsetting tap på kundekrav	-1 469	-9 031
Avsetting for tap på krav 31.12	10 500	11 969
Konstaterte tap på krav i året	7 201	2 954
Kundekrav har følgende fordeling på forfall:		
Krav som ikkje er forfalne til betaling	80 667	64 829
Krav forfalne med 1 - 30 dagar	5 602	13 274
Krav forfalne med 31 - 60 dagar	2 160	2 397
Krav forfalne med 61 - 90 dagar	1 328	3 207
Krav forfalne med meir enn 90 dagar	16 608	19 368
Kundekrav pålydande per 31.12.	106 364	103 074

Note 14 Kontantar og bankinnskot

	2018	2017
Skattetrekksmidler	265 350	252 141
Sum bundne kontantar og bankinnskot	265 350	252 141
Bankinnskot og kontantar som ikkje er bundne	-29	62
Sum kontantantar og bankinnskot	265 321	252 203

Helse Vest har konsernkontoordning i SpareBank 1 Sr-Bank. Helse Vest RHF har driftskreditt i Noregs Bank.

Note 15 Eigenkapital

Heile 1000 kroner

	Føretakskapital	Annan innskoten eigenkapital	Fond for vurderingsforskje llar	Annan eigenkapital	Total eigenkapital
Eigenkapital 31.12. i fjor	100	5 915 981		87 242	6 003 323
Korr. av feil i tidl. års rekneskap					
Eigenkapital 01.01. i år	100	5 915 981	0	87 242	6 003 323
Eigenkapitalstransaksjonar					
Resultat dette året				110 841	110 841
Eigenkapital 31.12. i år	100	5 915 981	0	198 083	6 114 165

Eigenkapitalen beløp seg til 1 part lydande på kr 100 000. Parten er eigd av Helse Vest RHF.

Styringsmål frå eigar

Heile 1000 kroner

Styringsmål frå eigar	2018	2017	2002-2018
Årsresultat	110 841	87 744	-201 685
Overført frå strukturfond			332 725
Korrigert for endra levetider			351 174
Korrigert resultat	110 841	87 744	482 214
Pensjonskostnader det er teke omsyn til i resultatkravet*			23
Resultat jf. økonomiske krav	110 841	87 744	482 237
Resultatkrav	110 000	160 000	2 227 845
Avvik frå resultatkrav	841	-72 256	-1 745 608

Note 16 Pensjonsforplikting

	2018	2017
Oppsamla pensjonsforplikting	19 500 413	18 272 514
Pensjonsmidlar	16 235 393	15 389 969
Netto pensjonsforplikting	-3 265 020	-2 882 545
Arbeidsgiveravgift på netto pensjonsforplikting	-460 368	-406 439
Ikkje resultatført tap/vinst av estimat- og planavvik inkl. aga	3 843 776	3 380 903
Netto bokførte forpliktingar inkl. arbeidsgivaravgift	118 388	91 919
Av dette balanseført netto pensjonsforplikting inkl. aga.	-122 033	-192 838
Av dette balanseført netto pensjonsmidlar inkl. aga.	240 421	284 757
Av pensjonsmidlar utgjjer premiefond	529 370	608 779
Spesifikasjon av pensjonskostnad:		
Noverdi av opptente pensjonsrettar i året	956 943	878 300
Rentekostnad på pensjonsforpliktinga	456 837	457 092
Brutto pensjonskostnad i året	1 413 780	1 335 392
Venta fortjeneste på pensjonsmidlar	-641 582	-514 660
Administrasjonskostnader	56 256	53 601
Netto pensjonskostnad inkl. administrasjonskostnad	828 454	874 333
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm.kostnad	116 812	123 281
Resultatført aktuarielt tap(vinst)	100 617	132 165
Res.ført del av nettoforplikting v/avk	25 467	29 479
Netto pensjonskostn. inkl. arbeidsgivaravgift	1 071 350	1 159 258
Andre pensjonskostnader*	3 979	4 618
Sum pensjonskostnader	1 075 329	1 163 876
Økonomiske føresetnader:		
Diskonteringsrente	2,60%	2,40%
Venta fortjeneste på pensjonsmidlar	4,30%	4,10%
Årleg vekst i lønn	2,75%	2,50%
Årleg pensjonsregulering	1,73%	1,48%
Årleg vekst i grunnbeløp til folketrygda	2,50%	2,25%
Talet på yrkesaktive personar med i ordninga	11 134	10 776
Talet på oppsette personar med i ordninga	14 976	14 432
Talet på pensjonistar med i ordninga	6 650	6 408
Spesifikasjon av premiefond		
Saldo 1.1.	608 779	866 564
Tilført premiefond	171 213	194 544
Uttak fra premiefond	-250 622	-452 329
Saldo per 31.12.	529 370	608 779

*Gjeld premie betalt for pensjonsforsikring som ikkje er aktuarrekna, servicepensjonar og andre kostnader som vedkjem pensjon og sikringsordning.

Føretaket har ytingsbasert tenestepensjonsordning i KLP. Denne pensjonsordninga tilfredsstiller krava i lov om offentlig tenestepensjon.

Ytingsbasert pensjonsordning

Føretaket har ei offentlig kollektiv pensjonsordning (sikra pensjonar) for sine medarbeidarar, som gir ei bestemt framtidig pensjonsytning bygd på oppteningsår og lønnsnivået ved pensjonsalder. Pensjonsordninga dekker AFP, alderspensjon, uførepensjon, ektefellepensjon og barnepensjon. Alderspensjonen er samordna med ytingar frå folketrygda.

Oppteningstid for full alderspensjon er 30 år. Saman med folketrygda gir full opptening ein alderspensjon på omkring 66 % av sluttlønn. Alderspensjonen blir etter det levealdersjustert tilsvarande alderspensjon frå folketrygda. Det blir ikkje opptent pensjon for lønn over 12 G (grunnbeløp i folketrygda), det vil seie at det er eit tak på 12 G. Alle vedtekne endringar i den offentlige tenestepensjonsordninga er innarbeida i berekningane.

Pensjonskostnaden for 2018 er bygd på føresetnader i rettleiing om pensjonsforpliktingar utarbeida av Norsk regnskapsstiftelse. Det er utarbeida eit beste estimat for pensjonsforpliktinga per 31.12.2018 der dei økonomiske føresetnadane som er gitt per 31.12.2018 er lagt til grunn. For avkastning i KLP/SPK for 2018 er det også vist eit beste estimat for pensjonsmidlane pr. 31.12.2018.

Pensjon over 12 G

Føretaket har ingen personer som har tilleggsordning for pensjon som inneber dekning av pensjon utover 12G. Desse pensjonsordningane er finansiert over drifta.

Føresetnader for dødelegheit

KLP har valt tabell for dødelegheit, K2013BE, som tar utgangspunkt i FNO sine analyser av dødelegheita i populasjonen for livsforsikring i Noreg og framskrivingar som SSB har føretatt.

Demografiske føresetnader:

Nytta tabell over dødelegheit	K2013BE	K2013BE
Uttak AFP etter erfaring	15-45%	15-45%

Frivillig avgang for sjukepleiarar (i %)

Alder (i år)	< 20	20-25	26-30	31-40	41-49	50-55	>55
Sjukepleiarar	25	15	10	6	4	3	0

Frivillig avgang for sjukehusleger (i %)

Alder (i år)	< 24	24-28	28-31	32-35	36-39	40-49	50-55	>55
Sjukehusleger	40	30	20	15	10	6	4	0

Frivillig avgang i fellesordninga (i %)

Alder (i år)	< 24	24-29	30-39	40-49	50-55	>55
Fellesordninga	25	15	7,5	5	3	0

Avtalefesta pensjon (AFP)

Føretaket har i tillegg til tenestepensjoner ein avtalefesta ordning for førtidspensjonar (AFP) etter reglane for offentlig sektor. Ordninga er 100% eigenfinansiert av føretaka, men blir administrert av KLP/SPK. Ettersom ordninga er tett integrert med ordinær tenestepensjon, er forpliktinga rekna inn i den totale pensjonsforpliktinga.

Note 17 Avsetning for langsiktige forpliktingar*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Avtalefesta permisjon*	221 500	200 000
Investeringsstilskot **	500 189	461 033
Avsetning til pasientskadeerstatning ***	10 500	11 000
Sum avsetning for forpliktingar	732 189	672 033

* Avsetjing inkluderer overlege- og spesialiststillingar:	1 280	1 235
Det er føresett uttak med % for overleger	73	70
Det er føresett uttak med % for psykologspesialistar	62	30

Overordna leger og spesialister har avtalefesta rett til 4 månader studiepermisjon kvart 5. år. Under permisjonen mottar overlegane og spesialistane lønn. Lønnen blir kostnadsført og avsett som langsiktig forpliktingar etter kvart som retten blir opparbeida.

*Det er gjort ei vurdering av lønn og oppteningstid for den enkelte legen/psykologspesialist. Avsettinga inkluderer sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgivaravgift).

** Investeringstilskottet blir ført til inntekt i takt med avskrivningane på den finansierte investeringa.

***Det er avsett for berekna forpliktingar for eigendelar vedkommande pasientskader som er meldte til Norsk Pasientskadeerstatning.

Note 18 Anna langsiktig gjeld*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Gjeld til føretak i same føretaksgruppe	2 362 289	2 056 587
Sum anna langsiktig gjeld	2 362 289	2 056 587

Av dette langsiktig gjeld som forfell seinare enn 5 år	1 827 376	1 521 674
--	-----------	-----------

Note 19 Anna kortsiktig gjeld*Heile 1000 kroner*

	2018	2017
Leverandørgjeld	379 213	394 322
Kortsiktig gjeld til føretak i same konsern	305 225	351 976
Skyldige feriepengar	674 972	648 320
Skyldig lønn	159 995	142 195
Anna kortsiktig gjeld	154 120	142 072
Sum kortsiktig gjeld	1 673 525	1 678 885

Note 20 Bruksrettar for universitet og høgskular

Universitet og høgskular har i tråd med rapport «Universitetsklinikkfunksjoner og sykehusreformen 2001-2002» frå Kyrkje, undervisnings- og forskningsdepartementet (no Kunnskapsdepartementet) rett til å nytte lokale ved Haukeland Universitetssjukehus og i andre delar av Helse Bergen HF der universitetet har aktivitet knytt til. Pr. 31.12.18 utgjorde universitetsareala 14 170 m² netto av Helse Bergens lokaler. Høgskulen i Bergen har tidsavgrensa leigerett til 619 m².

Namn på universitet eller høgskule m/ avtale	m ²
Universitetet i Bergen, tidsavgrensa bruksrett	14170
Høgskulen i Bergen, tidsavgrensa bruksrett	619

Note 21 Forsking og utvikling

	2018	2017
Øymerka tilskot frå eigar til forskning	143 448	141 667
Andre inntekter til forskning	85 263	62 018
Basisramme til forskning	274 520	326 312
Sum inntekter til forskning	503 232	529 997
Basisramme til utvikling	133 937	103 257
Sum inntekter til utvikling	133 937	103 257
Sum inntekter til forskning og utvikling	637 168	633 254
Kostnader til forskning - somatikk	377 222	403 269
Kostnader til forskning - psykisk helsevern	71 519	56 427
Kostnader til forskning - TSB	14 808	24 243
Kostnader til forskning - anna	39 683	46 057
Sum kostnader til forskning	503 232	529 997
Kostnader til utvikling - somatikk	80 346	50 446
Kostnader til utvikling - psykisk helsevern	23 609	12 597
Kostnader til utvikling - TSB	1 200	2 463
Kostnader til utvikling - anna	28 781	37 750
Sum kostnader til utvikling	133 937	103 257
Sum kostnader til forskning og utvikling	637 168	633 254
Talet på avlagde doktorgrader	49	40
Talet på publiserte artiklar	766	753
Talet på årsverk nytta til forskning	327	363
Talet på årsverk nytta til utvikling	85	73

Note 22 Nærstående partar

Nærstående til Helse Bergen HF er definert i rekneskapsloven § 7-30b og rekneskapsforskrifta § 7-30b-1. Vesentlege transaksjoner med nærstående parter kjem fram i denne og andre noter i årsrekneskapsrapporten.

Ytingar til leiande tilsette er omtalt i note 6, og mellomverande med konsernselskap i Helse Vest er omtala i notane 2,3,8,13,18,19 og 23. Helse Bergen HF mottar det vesentlegaste av sine inntekter frå eigar, det vil seie Helse Vest RHF.

Transaksjoner med dei andre regionale helseføretaka er i hovudsak knytt til oppgjjer for gjestepasientar. Det vil seie pasientar busett i Helse Vest regionen og som på grunn av midlertidig opphald, fritt sjukehusval eller manglande kompetanse eller kapasitet i eigne føretak, får behandling i helseføretak utanfor Helse Vest regionen eller i private sjukehus andre helseregionar har avtale med.

Helse Bergen HF sitt kjøp frå andre regioner innan dette området utgjorde 172 millionar kroner i 2018 mot 142 millionar kroner i 2017. Tilsvarende sal utgjorde 186 mill kroner i 2018 mot 190 millionar kroner i 2017. Det vesentlegaste av gjestepasientoppgjjeret er basert på avtala måtar å rekna pris.

Det vesentlegaste av inntekter i Helse Bergen HF er Helse Vest RHF si overføring av tilskott og aktivitetsbaserte inntekter. Ordinært kjøp og sal mot andre føretak i Helse Vest i 2018 utgjorde hhv 846 og 155 millionar kroner.

Medikament utgjer ein stor del av Helse Bergen HF sine kostnader. Innan forskning og utvikling er det samarbeid mellom legemiddelindustrien og sjukehusa. Det regionale helseføretaket har inngått gjensidig forpliktande avtale med Legemiddelindustrien omkring etikk knytt til avtaler på dette området. Avtala er bindande for helseføretaka.

Helse Bergen HF har gjennomført en kartlegging og dokumentasjon av styremedlemmer og leiande tilsette sine verv som kan tenkast å komme i konflikt med relasjonar føretaka har til andre aktørar. Helseregionen er blant anna underlagt lov om offentlige kjøp.

Note 23 Krav og gjeld mellom føretaka i Helse Vest

Heile 1000 kroner

Føretak	Kortsiktige fordringar	Langsiktige fordringar	Kortsiktig gjeld	Langsiktig gjeld
Helse Vest RHF	898 413		232 422	2 362 289
Sjukehusapoteka Vest HF	1 363		36 798	
Helse Bergen HF				
Helse Stavanger HF	28 139		1 065	
Helse Fonna HF	35 321		284	
Helse Førde HF	18 300		2 226	
Helse Vest IKT AS	2 634		32 429	
Sum	984 169	0	305 225	2 362 289

Note 24 Betinga utfall

Helse Bergen HF er ikkje kjent med andre forhold , her under rettssaker, potensielle offentlege pålegg eller liknande som har vesentlig innverknad på føretaket si økonomiske stilling utover dei avsetningane som er gjort i rekneskapen per 31.12.18